
kisdobos
1983. MÁRCIUS

Tavasz van, gyönyörű!

A hóvirág előbújt sietve a hó alól, hirdeti, hogy újra tavasz van. Mit csenget, csilingel kedves harangformájú virágunk?
Először is azt, hogy itt van, megérkezett visszavonhatatlanul a tavasz! És tavasszal együtt szépséges tavaszi ünnepeink! Kezdjük mindjárt március legelején: nyolcadikán nemzetközi nőnap. Ilyenkor nemcsak az anyák napján szokásos ünnepelteket köszöntik virágokkal, nem csupán családias ez az ünnep —, hanem őket, akik társadalmi munkában tevékenyen részt vesznek országunk, városaink vagy községünk életében.
Szép márciusunk s április kezdete tartogat három nagy és szép ünnepet. Úgy összefonódnak ezek, akár a körjátékban a kezeitek. Március 15. — 1848 márciusára emlékeztet. S kapcsolódik hozzá március 21. — 1919 felejthetetlen tavaszának, Tanácsköztársaságának ünnepe. S ott sorjázik április 4. Három tavasz, három ünnep.
Süss fel nap, csilingelj kedves hóvirág!
Tavasz van — gyönyörű!

Somlyó Zoltán: A FÖLD

A föld azoké, akik rája lépnek.
A föld hazája minden népnek.
Van rajta sok völgy, sok halom,
sok bánya, gyár és sok malom.

Van rajta tenger, folyó és patak,
a vizekben szép, kövér halak.
A tenger tükrén nagy hajók,
és messze partok, elérni valók.

Nagyapa még úgy nézte őket,
mint álmokat, tovatűnőket.
Mert ő hazug tant örökölt:
hogy a gazdagoké a föld.

Én már tudom, hogy e világ,
mindenkié, ki belelát.
Nincs gazdag már és nincsen úr,
nincs senki fölül, sem alul.

Csak egy van: dolgos proletár!
ki mindent önmagától vár!
És az igazság arra inti,
hogy azé a föld, ki a magot belehinti!

(Megjelent az Érdekes Ujság 1919. július 10.-i számában)

MÓRICZ ZSIGMOND

Virágnyílás

A somogyi termelőszövetkezet úgy alakult meg egy nap alatt, egy gondolat megszületésével, hogy semmi nemzeti érték nem ment kárba abból, ami már megvolt, ellenben rejtett erőknek milliónyi forrása buggyant ki. Nem tudom más természeti képpel összehasonlítani, csak épp a virágfakadással.

A tél kemény kis rügye vastag és zsarnoki védőlevelekkel van borítva, gyantás, enyves, kemény burokkal, amelyek megvédik a téli fagy és időjárás minden viszontagsága, sőt a kártevő bogarak ellen is a leendő szirmok, porzók és bibe csíráit. A tavaszban duzzadni, fakadni kezdenek a belső életek... Egyszer aztán a szirmok a tavaszi napsugártól egy hajnalban szétrepesztik a burkot, kitárulnak a napfényre, gyűrötten, lucskosan, de szépen, s boldogan, s övék a jövő. A fekete kopáncsokkal többet senki sem törődik, elbomlanak, lehullanak.

Így őrizték meg korunkig a grófok, a feudális nagybirtokosok, a magántulajdon szörnyóriásai, egy testben a földeket és rajta a népeket. A vörös forradalom tavaszi lázától a már érett és megduzzadt néplélek egyszerre szétrepesztette a nagybirtokosok külső kopáncsát. Az lehullt, leesett, s a belülről kivirító milliónyi néplélek egyforma erővel, örömmel, szépséggel és boldogsággal tárja ki magát az új élet új lehetőségeinek.

Ennek a kifakadásnak a titka izgatott engem. Minden agitátortól, aki részt vett ebben a munkában, azt kérdeztem, hogy mit mondott, amivel meggyőzte a népet a szövetkezés fontosságáról...

— A kerítésen belül állítottak fel valami ferslógot — mondta az egyik főagitátor —, arra állottam és két óráig beszéltem a cselédeknek. Megmagyaráztam nekik, hogy mi a szövetkezeti gazdálkodás előnye: a feldarabolásnál a nagybirtokok nagyértékű felszerelései kihasználatlanul maradnak és így ugyanaz a föld alig lesz képes a saját birtokosait eltartani, de képtelen lesz a termelés fokozására...

Roppant egyszerű volt ez az agitáció, csak tudni kell az igazságokat és nem kell ahhoz egyetlen erőszakos szó sem, a magyar nép annyira bölcs, hogy egy perc alatt kapacitálható...

Hát a grófok?

A grófok három álláspontot foglalnak el. Az első típus emigrál, minél gyorsabban menekül Svájcba, s viszi, amit tud, és ellenforradalmon töri a fejét. A második típus „megérti az időt", „behódol", és „munkát kér" a szövetkezeteknél. A harmadik itthon van, a kastélyába zárkózik és ámul-bámul, egyszerűen nem hisz a szemének.

Ezzel a harmadik típussal volt egypár kedves esetünk. Egyiktől semmiképpen sem bírtunk fakitermelést kapni Kaposvár számára, csak mikor azt mondtuk neki: „Hát főméltóságod előtt (még akkor külön megtanultuk ezeket a furcsa címeket) csak két választás van. Vagy odaajándékozza az erdőt s akkor a nagylelkű adakozó lelki örömeit élvezheti, vagy elvesszük. Slussz." Hát ő inkább az első formát választotta s levelet írt, hogy ajándék.

Egy másik gróffal még szebb esetünk volt. Mikor odamentünk, a cselédség fel volt uszítva, fejszével és lármával fogadott. Azután órákig gyúrtuk a grófot, míg megengedte, hogy az ő jelenlétében beszélhessünk a néphez s aztán órákig beszéltünk a népnek. Persze megszerettek, megértettek, s a mieink lettek.

Gyalog jöttünk oda, de amikor el akartunk menni, előáll a parádés-kocsis, aki a legnagyobb fejszével fogadott bennünket.

A gróf elámul s azt mondja neki:

— Hát János... Te is cserbenhagysz? Hiszen benned volt a legnagyobb bizodalmam!

Az ember nem szól. Azt mondja neki heccelve valaki:

— Hát most feleljen, János bácsi!

A kocsis szépen szól nekünk:

— Üljék be, elvtárs úr!

Aztán odapillant a heccelőre is:

— Mindenféle grófokkal nem állunk szóba...

A lovak kirúgtak s a hintó repül a ragyogó tavaszi napon, a szép színes, gazdag tavaszban a boldog jövő felé. Körös-körül virítanak a fák és a lelkek.

Pesti Hírlap, 1919. április 15.

Görög Júlia rajzai

Balogh Béni

PÁRBAJ A TÁPIÓ PARTJÁN

Április negyedikén nagy csönd honolt a kátai utcákon. Reggel nyolc óra felé járt az idő, de az egész falu néptelen, kihalt volt.

— Csak nem várják be, míg Jellasich ideér? — aggodalmaskodott a helység bírája a faluházán.

— Az tenné be minékünk az ajtót! — felelte kedvetlenül a nótárius, a falu jegyzője.

Hirtelen lovas hajdú tépte fel a faluháza ajtaját.

— Uramiék, uramiék! — lihegte. — Gyünnek, gyünnek! Berény felől közeledik a magyar sereg.

— Hála az egeknek! — kiáltotta egyszerre a bíró is, a nótárius is.

S nem telt bele egy jó óra, a kátai széles utcákat elözönlötték a honvédek. A gyalogosokat lovasok, majd az ágyúkat kísérő tüzérek követték. Hamarosan több lett a katona, mint az egész falu lakossága.

A feszült várakozásnak vége! Boldog kiáltozások, éljenzések itt is, ott is. A falu apraja-nagyja az utcákon tolong. Lányok és fiatalasszonyok kezükben mázatlan cserépköcsögökkel szaladgálnak ide-oda. Tejjel, borral kínálják a katonákat. Egy öreg néni frissen sült cipókat osztogat.

A gyerekek le s fel futkosnak, arcukon lázas izgalom. Különösen az ágyukat csodálják!

Egyszerre csak híre fut, hogy Klapka tábornok megérkezett, s máris a bíróval és a nótáriussal tárgyal a faluházán. Hamarosan tisztek egy csoportját rendeli maga elé.

— Dipold őrnagy úr! — szól az egyikhez. — Ön egy órán belül összeszedi dandárát és Tápió-Bicske felé indul, kifüstöli az ottmaradt osztrákokat.

A bicskeiek egész éjjel nem merték lehunyni a szemüket, csak a gyerekek aludtak, úgy, ahogy.

Már kora reggel szekerek zörögtek végig az utcákon, lovak nyerítése, nyihogása hallatszott. Német és horvát vezényszavak röpködtek a levegőben.

— Elmennek, elmennek — reménykedett a nép.

Hamarosan újabb osztrák seregek érkeztek Szele irányából.

— Ezek soha el nem fogynak — morogták kedvetlenül a bicskeiek.

Egyszer csak a falu bíráját hívatták a kvártélyos császári tiszthez. A tolmács hadarva fordította a pattogón kemény szavakat.

— Az alezredes úr azt parancsolja, hogy veresse meg a dobokat és hirdettesse ki, hogy minden épkézláb ember gyülekezzék a vásártéren.

— Aztán miért? — kérdi a bíró meglepetten.

— Az nem a kend dolga! Hajtsa végre azonnal a parancsot!

A bicskei bíró hümmög-hammog, de nem tehet mást, engedelmeskednie kell, a helység tele ellenséggel.

— Csak ideérnének a mieink! — gondolja keservesen. — De vajon megérjük-e?

A lakosság azonban nem akar a vásártérre menni.

— Csak nem akarnak bennünket agyonlőni? — riadoznak az asszonyok, s hamarosan jajveszékelés-sírás lesz úrrá a községen.

A horvát granicsárok azonban hajthatatlanok. Kemény szitkozódások közepette, akit otthon találnak, azt a vásártérre hajtják. Alig érnek oda, máris puskalövések hallatszanak a templom felől. Percek múltán szárnyra kel a vészes hír:

— Bárdi András egyházfit agyonlőtték, mert a toronyban félre akarta verni a harangokat! Evvel akart jelezni a magyaroknak.

— Még a kisfiát sem kímélték! — teszik hozzá elkeseredve. Ijedtség, tehetetlen gyűlölet lesz úrrá az egybehajtott tömegen.

De egyszer csak, mint a kámfor, eltűnnek az őrök, az ottlévő granicsárok. Pár perc múlva heves puskaropogás hallatszik a falu vége felől, a kátai út irányából.

— Itt vannak a honvédek! — kiáltja valaki boldogan, és az egybeterelt nép egykettőre szerteszéjjel fut, mindenki az otthonába igyekszik.

A férfiak bátrabbja kimerészkedik a kapuk mögé, és onnan figyel. No ilyen zaj, ilyen fegyverropogás sem volt még Tápió-Bicskén!!

Osztrák lovasfutárok vágtatnak ide-oda. Ágyúkat vontatnak ki a faluból. Nemsokára azok is dörögnek.

De a honvédek nem érkeznek be a faluba!

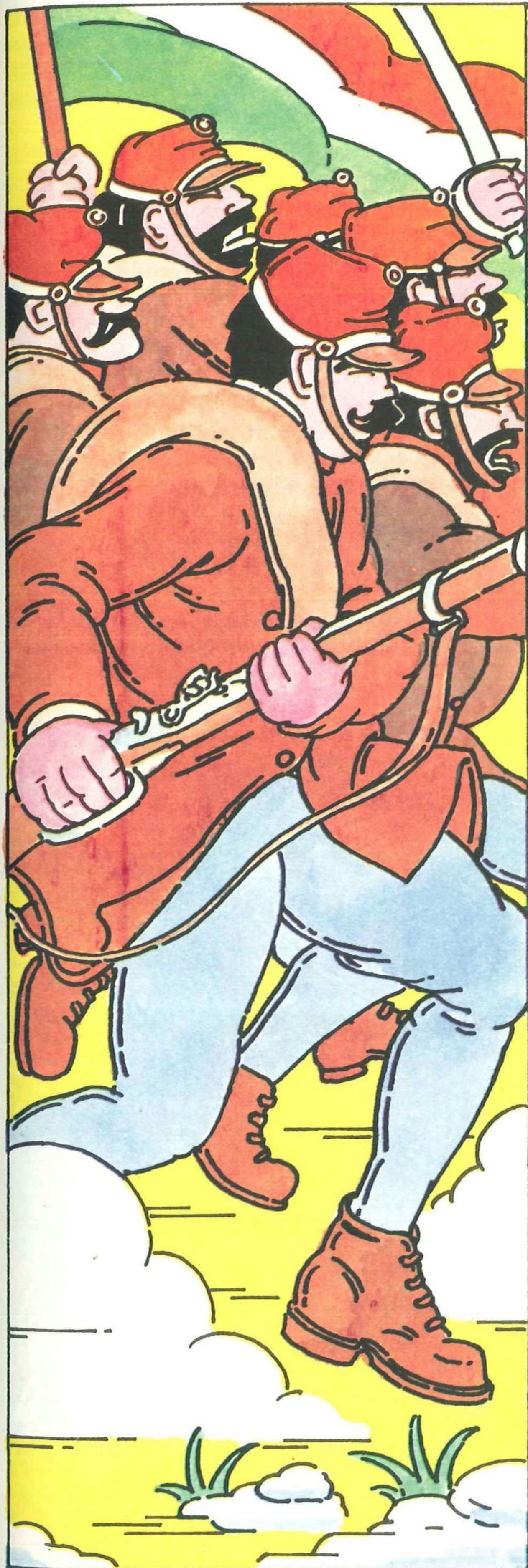
Valaki egy eperfa tetejéről figyeli a csatát.

— Futnak a mieink! — kiáltja elkeseredetten. — Már visszaverték őket, túl a Kis-Tápió hídján is!

A Kis-Tápió hídja körül véres ütközet tombol. Klapka dandárjai kegyetlen tusában verekednek az osztrák és horvát csapatokkal...

Nagy hiba történt. Rosszul derítették föl az ellenséget, és Klapka katonái nagy ellenállásba ütköztek. Kénytelenek voltak visszavonulni.

Ám mindenki az egyetlen száraz úton akart ha-

ladni, a Tápió töltésére, majd hídjára följutni. A hídra azonban nem fér fel mindenki. A Kis-Tápió két partja mocsaras-zsombékos. Emberek százai botorkálnak a semlyékes-süppedős talajon. Több ágyú elakad. Sok magyar honvéd a Tápió vizébe fullad. Klapka káromkodik, osztogatja a parancsokat. Ám végül kénytelen teljes visszavonulást fúvatni. A hadtestének egy része Káta felé menekül, más része őutána, Szele irányába.

Az osztrák—horvát sereg vérszemet kap. Bömbölnek az ágyúk, folyik a szuronyroham, hátrál a magyar sereg, kegyetlenül pusztulnak a honvédek. És ekkor, ebben a vészteljes órában, Nagy-Káta felől, az úton feltűnnek Damjanich vörössipkásai. Nemrég érkeztek Kátára... Mivel a tábornok ágyúszót hallott Bicske irányából, rögvest útnak indította hadtestét. Épp idejében!

— Ti gyáva kutyák! Hová futtok? — bődül el oroszláni hangon Damjanich amint meglátja a rendetlenül visszavonulókat, majd mint egy megvadult tigris, lovagló ostorával jobbra-balra csapkod.

Jaj, annak, aki útjába kerül!

Ijedten ugrana szét a hátrálék, majd tanácstalanul megtorpannak.

— Vissza, vissza! — ordít újra Damjanich, majd kedves vörössipkásaihoz fordul lelkesítő hangon:

— Előre, fiaim! Előre!

Klapka ottmaradt katonáiban új reménység éled, s most, már egyesült erővel támadnak.

— Megérkezett Görgey tábornok! — kiáltja az egyik tiszt.

És a kátai úton csakugyan feltűnik rohanó pejparipája nyergében, a sápadt, hosszú arcú, kemény, fürkésző tekintetű Görgey Artúr.

Damjanich lovas futárt küld hozzá sürgős jelentéssel. Görgey nagyot ugrat lovával, és máris a tüzérüteg parancsnokával tárgyal. Aztán a magyar ágyúk is bömbölni kezdenek.

Csupa lőporfüst, puskaporszag már a levegő!

A fővezér közelében két század magyar huszár vár rohamra. Görgey magához inti parancsnokukat, Sebő Lajos alezredest.

— Önnek, alezredes uram, az ágyúkat kell megvédenie! De a végsőkig!

— Igenis, tábornok úr! — válaszolja katonás hangon Sebő, aki harminc év körüli, nyurga, barna férfi, vékony, nyírott bajusszal.

Huszárjai élén egy-kettőre ott terem egy kis nyírfás szélén.

A magyar ágyúk ezalatt sem tétlenkednek. Golyóik pontosan az ellenség csomópontjába találnak.

Arat a kegyetlen, könyörtelen halál! Rastich, a császári sereg vezére meglepetten tapasztalja a magyarok váratlan sikerét.

— Ach, Damjanich! Már megint Damjanich!

No, és ezek az átkozott ágyúk! — morogja bosszúsan, aztán a báni huszárok főtisztjéhez fordul:

— Herr baron von Riedesel! (Riedesel báró úr) Látja ott a túloldalon a magyar ágyúkat?

— Természetesen, fővezér úr!

— Ön azokat tapossa le, de azonnal!

Riedesel, a hatalmas termetű osztrák máris sarkantyúba kapja erős, nagy lovát és felhangzik éles parancsszava:

— Vorvärts! Vorvärts! (Előre! Előre!)

A báni huszárok rögvest sebes vágtába kezdenek.

Sebő, aki egykedvűen nézi a tomboló ütközetet, a váratlan lovasroham zajára felriad.

— Vigyázz! Kardot ki! — parancsolja gyorsan huszárjainak.

A lovasok egyszerre rántják ki szablyáikat. Megvillannak a fényes pengék.

De váratlanul különös dolog történik. Negyven-ötven méterre a császári lovasok megtorpannak, Riedesel „álljt" parancsol.

Sebő nem érti, mi történhetett? Szemöldökét összehúzva figyel. És ekkor idegesen megrándul az arca. Felismerte a császári lovascsapat parancsnokát, aki az osztrák hadsereg leghíresebb vívója, s akivel már volt szerencséje találkozni.

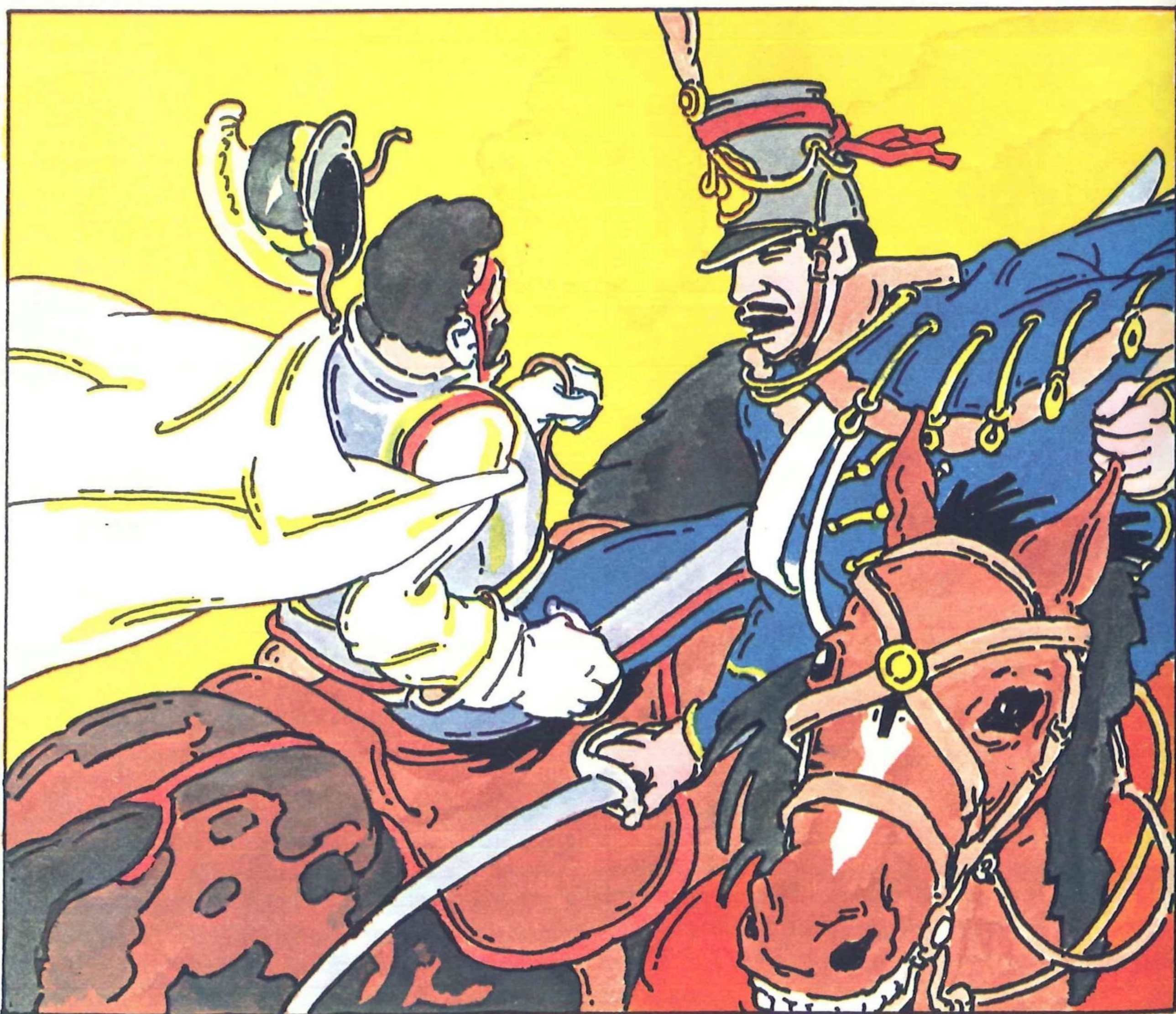
De Riedesel mintha kiáltana valamit, és int is hosszú, pallosszerű kardjával.

— Csak nem párbajozni akar? — döbben meg Sebő.

A helyzet félreérthetetlen. Ez a gőgös osztrák tiszt bajvívást akar a csatatér kellős közepén!

Vajon mi lehet az ok, amely őt erre kényszeríti? Gőg, dicsőségvágy, ifjonti sérelem? Avagy egy leány, akinek szívét mindketten bírni akarták? Minden lehet, hiszen hír szerint egy városban éltek, egy katonaiskolába jártak!

Sebőnek mennie kell, mert magyar huszártiszt nem utasíthat vissza ilyen nyílt kihívást. Mit is mondanának huszárjai, ha ez elől kitérne? Vajon egyáltalán szemükbe nézhetne-e? Visszaint hát a kardjával, hogy a kihívást elfogadja. Aztán a báni huszárokhoz, az arcvonal elé vágtat.

Felvidéki András rajzai

A két huszárcsapat némán figyel.

Riedesel kevély, hideg tekintettel néz ellenfelére, arcán gúnyos, fölényes mosoly bújkál. Mintha mondaná: no, te magyar vakond, hamarosan feltúrod orroddal a vizenyős zsombékot!

Egy pillanat múlva összecsengenek a kardok. Hatalmas, nagy ütés volt mindkettő. De eredménytelen.

Újra kell kezdeni! Riedesel oldalról akar támadni, de a lova, a nagy, nehéz lova alig mozdul. Sebő észreveszi ezt, s gyors, fürge paripájával egyet ugratva szemből támad. Az osztrák azonban kitűnő vívó! Ügyes mozdulattal hárítja a csapást. A két kard ismét szikrázik. Ám nincs megállás; újabb vágások következnek. Csattanás, villanás! Már mindkét ló élesen nyerít.

Sebő alezredes lova valósággal megvadul. Hirtelen megharapja az osztrák ló nyakát. A fájdalomtól kénytelen visszahőkölni az ellenséges paripa. Riedesel arcán látszik, nagyon mérges. Röstelli, hogy ő, a híres vívó még mindig nem győzött. Vad elszánással, éktelen dühvel ugrat ellenségének. Ismét szembekerülnek. Mindketten egy pillanatra fölemelkednek a kengyelben, s aztán csaknem egyszerre csapnak le.

És most mindkét ütés talál!

Riedesel báró, a híres vívó, a hatalmas termetű osztrák tiszt meginog nyergében, majd nagy ívben holtan bukik le a vizenyős zsombékra. Egy pillanatra még látszik, hogy fejéből ömlik a vér.

— Vivát Sebő! Éljen Sebő! — harsan fel a megkönnyebbült kiáltás a magyar huszárok ajkáról.

A horvát báni huszárok döbbenten látják parancsnokuk pusztulását, aztán ijedten, vak félelemmel visszafordulnak.

— Utánuk! Utánuk! — kiáltja Sebő alezredes. Csak most veszi észre, hogy jobb csuklójából csorog a vér. De nem állhat meg! Vágtatnia kell huszárjaival az ellenség után.

Amíg e különös párbaj folyt, a magyar ágyúk kedvükre tüzelhettek, pusztíthatták az ellenséget. Az ágyúgolyók hamarosan kivetették a híd előtt álló császári üteget. Kénytelenek voltak a hidat elhagyni.

A legendás hírű vörössipkások épp ekkor értek oda. A híres 3. és 9. zászlóalj gyalogosai vad szuronyrohammal futottak, hogy kiverjék az osztrák gyalogosokat. Elsőnek, zászlóval a kezében, a vörössipkások rajongásig szeretett őrnagya, Földváry Károly rohant át a hídon.

Nyomában mint az ár, ömlött át a magyar gyalogság s a lovasság. Ezután a Wysoczky-hadosztály, a híres lengyel légió következett.

Futott már az ellenség, gyáván menekült! Győztek a hős magyar honvédek! Késő alkonyat lett, mire a nehéz csata befejeződött...

Garai Gábor

Takarítás

Porrongyait rázza az ég,
foszlik a szürkeség: tavasz van.
Fény-pihéktől dagad a kék
szellőző sztratoszféra-paplan.

Olvasztott viaszként a nap
fényesre keni a mezőket,
a rendetlen bokrok alatt
zsörtölődő szelek söpörnek.

Egy virágzó fa megremeg:
még szédeleg s elrévedőn néz,
mint hálóinges kisgyerek,
kit fölzavart a sürgölődés.

Dénes György

Gépmadár

Nézd csak az eget,
nézd, az ég
kék óceánján
zúg a gép,
mintha egy szúnyog
dönögne halkan,
úgy muzsikál ott
fent, a magasban.
Egyre feljebb és
feljebb repül,
büszke szárnya az
égre feszül,
már a fellegek
honában jár,
fellegek közt is
utat talál.

Adomák Baranyából

Telhetetlenek

Egyszer vót egy szegény házaspár. Semmijük se vót: nem is laktak házba, csak egy ecetes hordóba. Sokat veszekedtek, de annál kevesebbet dolgoztak. Egyszer berepült hozzájuk egy fekete madár, és kérte, hogy addig meghúzódhasson náluk, amíg a vércse továbbrepül. Mikor elmúlt a baj, a madár megköszönte jóságukat, é azt mondta:

— Ha valamit szeretnétek, csak tapsoljatok hármat. Én abban a pillanatban ott leszek, s a kívánságaitokat teljesítem.

Mikor elrepült, azon tanakodott a szegény házaspár, hogy mit kérjenek. Megegyeztek abban, hogy egy szép házat kívánnak pincével és tele kamrával. Legyen az istállóban tehén, az ólban disznó, az udvaron baromfi. Akkor elkezdtek tapsolni. A madár meg is jelent, azt mondta, hogy minden meglesz, és avval eltűnt. De az ecetes hordó is eltűnt, és a szegény pár egy szép házban találta magát, ahogyan kívánta. Boldogok vótak.

Egyszer azt mondta az asszony:

— Meguntam ezt a házat. Szeretnék palotában lakni, selyem ruhában járni, aranyos hintóban ülni!

Megint tapsoltak. A madár megint megjelent, azt mondta, hogy minden meglesz, és avval eltűnt. De a ház is eltűnt, és ők palotában találták magukat, selyem ruhában jártak, aranyos hintóban ültek. Egy darabig meg vótak elégedve, de ebbe beleuntak.

Most az asszony azt kívánta, hogy ő királyné lehetne, az ura meg király. Alighogy ezt kimondta, nagy fekete felhő szállt a palotára. Kiröpült belőle egy fekete madár és azt hujákolta:

— Takarodjatok vissza az ecetes hordóba!

Azzal minden odalett, és ők megint az ecetes hordóban vótak.

Elmondta: Panni János, Becefa

Tóth Éva versei

Kiolvasó

Őszi aszú,
téltemető,
tavaszi szél,
nyárarany.

Vetélkedő

— Gyökér vagyok.
— Gyümölcs vagyok.
— Kettőnk közül
ki a nagyobb?
— Gyökér nélkül
fa nem élhet,
gyümölcsöt is
gyökér éltet.

Villámot láttam

Villámot láttam, fényes volt,
hallottam hangját, éles volt,
de heve semmit sem ártott,
fehér felhők közt világlott.

Villámot láttam, nem féltem,
hisz nap ragyogott az égen,
és felhők reszkettek távol,
a megcserdülő villámtól.

Kukoricát kapáltam

Kukoricát kapáltam,
kenyeret kerestem,
király kertjét kaszáltam,
koronát kerestem,
király lányát megláttam,
kivirult a kedvem,
üsse kő a koronáját,
adja nekem a leányát!

Mikor mit

Hétfőn heverek,
kedden kavarok,
szerdán szaladok,
csütörtökön csavarok,
pénteken porolok,
szombaton szerelek,
vasárnap veled vigadok!

5+1

Joó Katalin
Öt nap apuval – a hatodik a ráadás!

III. fejezet,
melyből kitűnik, jó a dada a házban. Továbbá, hogy az úszáshoz nem mindig elég egy ember – még ha gyerek is az illető!

— Igazán írhatna már Anyu — nyafogott Pistván, mert néki semmi sem jó.

Ezzel a kijelentésével Juszuf is egyetértett. Csucsu és barátai kint ültek az erkélyen. Mióta a tengerimalac hozzájuk költözött Bőci, Pipi az ötödikből, Marianna a negyedik béből, továbbá Móni állandóan náluk volt és dajkálta a „szegény pici árvát", ahogy egymás közt Csucsut emlegették.

— Na, futás haza gyerekek —, nézegette Apu azt a kis blokkfüzetet, melybe a bevásárolnivalót, meg egyéb „jajelnefelejtsem" dolgot jegyeztek.

— Úgy tűnik, mára kirándulást kívántatok!

Juszuf és Pistván indiánul kiáltozott.

Ez azt jelentette, hogy „hiiiiiiiiiiii-ihh" csatakiáltással lófráltak körben a frissen porszívózott lakásban.

Tehették, mezítláb voltak!

— Persze, ha a jelenlévő tengerimalacdadák is velünk óhajtanak tartani, elképzelhető! — mókázott Apu.

Hát, persze, hogy óhajtottak! Csak előbb Csucsut árnyékos helyre vitték.

— Mindenki hozzon holnap négy szem krumplit, paprikát, paradicsomot — szólt utánuk Apu —, és persze szülői beleegyezést.

Jó, hogy ezt hozzátette, mert Móni anyukája máris csengetett. Hogy vajon itt található-e vagy csak csellengeni kívánt egyszülött gyermeke?

Aztán Bőci papája, a „malacűző" zörgetett be.

— Hallom, szomszéd uram, dadának szerződött? Vagy társadalmi munkában pesztrálja a gyerekeket? — tréfálkozott. — Mi nagyon örülünk annak, hogy ezek a kis unatkozók legalább pár napig összefognak... Magam is szívesen...

Kiderült, Bőci papája is szabadságon van, a felesége úgyszintén. Móni nagypapája többnyire odahaza unatkozik. Marianna anyukája gyesen van, a pici két esztendős múlt. Unalmában az asszony már az egész lakást telihímezte és horgolta.

— Azt gondoltam, szomszéd uram — vakargatta Bőci papa a homlokát, mely nála az elmélyült gondolkodást jelezte —, azt gondoltam, mi lenne, ha nemcsak a gyerekek, hanem mi, szülők is...

Megbeszélték — aznap strandolás lesz. Hosszabb kiránduláshoz pedig a másnapot tervezték.

Menetrendet néztek, jegyváltásról tárgyaltak. És így a gyerekekkel megbeszélt krumpli, paradicsom, paprika, kolbász mennyisége is megsokszorozódott.

Közben kiderült, Pistvánék papája, meg Bőci apuka valamikor pontosan ugyanott, a Rákos patak partján gyerekeskedtek. Akkoriban ez a patak igen gyakran kiöntött, és kora tavasszal telis-tele volt a rét gólyahírrel. Ha néha fehérszínű ibolyát, vagy négylevelű lóherét találtak, azt lepréselték, mint ritkaságot.

Mindig mondtam kicsi a világ! — veregették egymást hátba nagy-nagy barátsággal.

Aznap mindenki korán ebédelt. Mindenki — vagyis Pistvánék, Móni, Bőci, Pipi és Mariannáék. Miközben színes reklámzacskókban hozták a fürdőruhát, törülközőt, szappant, fejrevalót — no meg a szokásos szülői intelmeket a fagylalt mellé. Nagyokat nevettek és tervezgettek.

Szerették a Dagályt — ami igaz, az igaz —, szép a parkja, sok tarka virág díszíti, a medencék kristálytiszták.

— Proli-lidónak mondták az én gyerekkoromban — emlékezett Apu.

Meglehet, Bőci papája meg a Rákospatak hatott rá, mert ettől kezdve emlékezett. A gyerekek szívesen hallgatták. Móni nagypapáját kérlelgették néha, meséljen a gyerekkoráról, de az övé más volt, mint Apáé. Móni nagypapája tanyán élt. Arról mesélt, hogy két iskolát végezhetett csak, mert édesanyja nem engedte.

— Olyan pöttöm gyerök vótam — mondogatta —, hogy Idösnek nem vót lelke elöngedni télen hóban, ősszel mög esőben, sárban...

Mert az iskola messzire volt, égett a lámpás, amikor öten-hatan összeverődve elindultak. Csepp gyerek volt, de falta a betűt. Bármily csepp volt, annyira nem lehetett Hüvelykmatyi, hogy el ne szegődtessék libát őrizni. Mesélt a haragos gúnárról, „akinek" mesét mondott, meg énekelt és beszélt hozzá, mivel senki ember nem volt körülötte. Az oktalan madár többé nem sziszegett feléje, inkább jött a közelébe, hosszú nyakát forgatta, úgy leste a szavát...

Móni nagypapája sokkal régebben volt gyerek, mint Apa.

— Most pedig úszunk! — mondta Apu, és terelte befelé a vízbe a gyerekeket.

Hogy tudnak-e úszni? Akadt, aki úgy tudott, mint a

kiskutya, két kézzel lapátolta a vizet, a lábával össze-vissza csapkodott —, de fenn maradt!

Volt, aki úgy úszott, mint a nyeletlen fejsze. Vagyis sehogy! Juszuf szabályos karcsapásokkal közlekedett.

Pistván éppen hogy fenn maradt, Marianna a mellúszást tempózta, akárcsak Bőci. Móni elsüllyedt. Pipi néha addig-addig evickélt, amíg fenn maradt.

— Te túljutottál a nehezén — mondta Apu, — mert nem félsz a víztől, hanem csak azért is megnyergelted.

Móni majdnem sírt.

— És én? Én mikorra fogok úszni? — kérdezgette.

A többiek vigasztalták, sőt, nemcsak hogy vígasztalták, hanem tempókat mutattak. Marianna meg rávette, nyugodtan feküdjék az ő kezére, nem süllyedhet el!

Napoztak, fagylaltoztak, fokhagymás lángost ettek. Épp a büfé mellett szárítkoztak, csak Móni meg Marianna volt a vízben, amikor Marianna felkiáltott:

— Sikerüüüüüüül! Sikerüüüüül!

Apu talpraugrott, talán kicsit meg is ijedt, hisz a napon elszundikált.

Móni sugárzó arccal állt a lépcsőnél, nála jobban csak Marianna örült.

— Úsztam, gyerekek, úsztam! Sikerült!

Ezt a napot Móni valószínűleg még felnőtt korában is emlegette a gyerekeinek. Valahogy úgy, hogy egy szép nyári vakációs napon, a házbeli gyerekek s főként Marianna segítségével megtanulta, hogy a víz — kivált a strandé — úszásra való!

A nap már ferdén pislogott, amikor elindultak hazafelé.

A Dunán hajókürt hallatszott.

— Valamelyik törpe — vélték a gyerekek. A strandnak kis hajóállomásán éppen kikötött egy hófehér hajó. Hófehérke törpéinek a nevét viselik ezek, s most épp a Hapcira szálltak fel az utasok.

— Holnap majd mi is megyünk! — biztatták egymást.

Este Apu és Bőci bácsi a folyosón sokáig beszéltek. Marianna anyukája is odajött. A reggeli indulás volt a téma.

— Sipirc mosdani, aztán ágyba! — mondta Apu vacsora után.

— Minek? — csodálkozott Pistván. — Hisz strandon voltunk, és zuhanyoztunk is!

— Buta vagy! — mondta Juszuf. — Nem is értem, minek viszünk magunkkal egy kisgyereket.

Pistván álmos volt, és bőgni kezdett.

— Jaj, Apu, ha Anyu itt lenne... — buggyant ki belőle nagy fényes cseppekben a sírás. Jaj, Anyu, hol lehet, mit csinál, miért nincs itt? Pistván kiabált és üvöltött.

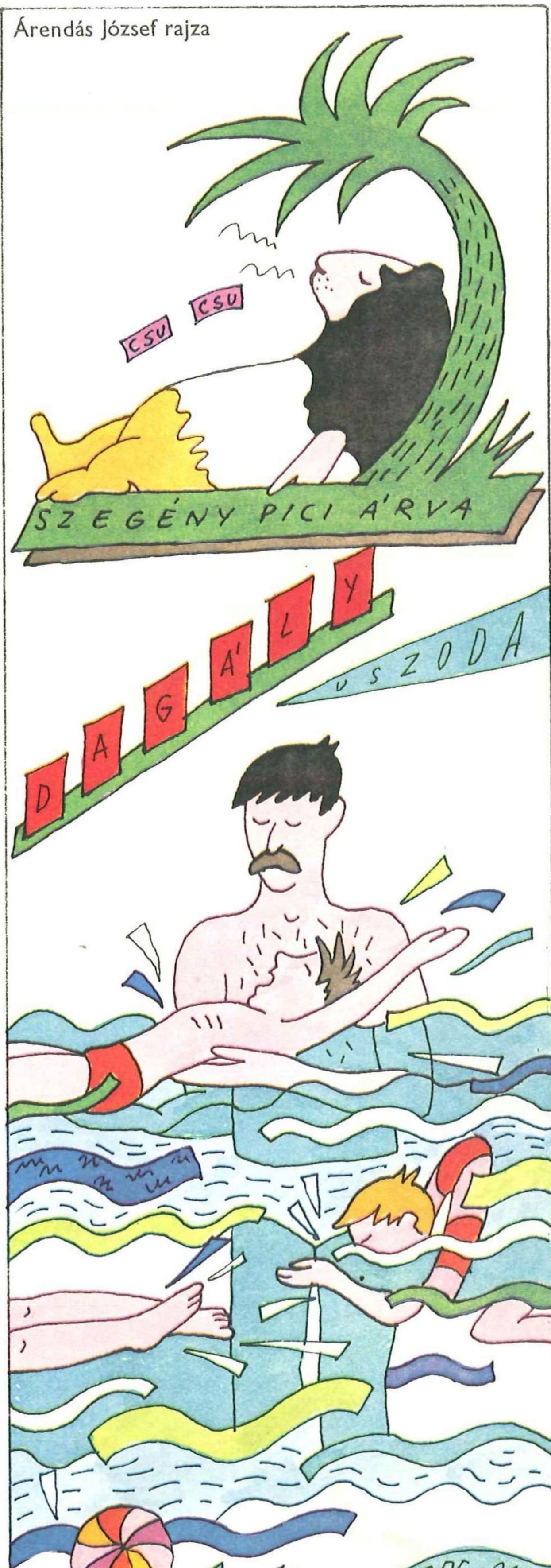
— Hisztizik, azt gondolja, meghallja Anyu — nézett Apura Juszuf. Kemény akart lenni, de legszívesebben ő is bőgött volna.

Apu nagyot nyelt.

— Azért mosakodjatok meg, és utána alvás. Csucsu kapott enni? — nézegette az erkély mélyén pihenő malackát.

Valamit mondott volna még, de inkább nem szólt. Ugyanis Csucsu előtt nagymama szépséges porcelán csészéjében tej volt, s abból lefetyelt a kis jószág. „Remetei emlék" — ez állt a csészén. Csucsu nem tudott olvasni, de enni annál nagyobb étvággyal.

Folytatása következik

Vaddisznólesen

Egyetlen vaddisznót sem ejtettünk el. Sajnos, nem volt puskánk. Meg aztán elsütni se tudtuk volna, ha netán egy a kezünkbe akad. Főképpen mégis azért nem lőttünk vadkant, mert — mi tagadás — vadkannal egyáltalán nem találkoztunk. Csak a nyomával. Mindig csak a nyomával, pedig kitartóan meneteltünk hegyen-völgyön át. Előttünk (s a vadkan előtt) a szél szorgoskodott a Vértesben. Gondosan leporolta a hegyek kopaszkás búbjáról a havat és betemette vele a völgyeket. Kicsit tett-vett még a befagyott patakok körül, hogy a tükrük kifogástalanul fényes legyen, aztán, mint aki jól végezte dolgát, aludni tért. Nem kelt fel érkezésünkre. Hát persze! Ki dolgozik vasárnap?

A világ valószínűtlenül csendes és gyönyörű volt körülöttünk. Csak éppen harapós. Harapósan hideg. Szerencsére, mert igazán azt hihettük volna, hogy el vagyunk varázsolva: lépegettünk a patakon. Ez a mesés, külön, nekünk épített út csakis azért volt hullámzó, dimbes-dombos, hogy vidámabb legyen rajta a járás. Ennél szebb és hihetetlenebb már csak az az igaz történet volt, amit Terka húgom mesélt menet közben.

— Keresztanya a Pilisben lakik. Egyik reggel, amint kiment friss levegőt szippantani, látta, hogy egy csöppnyi vadmalac rohan felé pizsamában és persze, mosdatlanul, fésületlenül. Rögtön leguggolt, kötényét a földre terítette, és az egyenest belerohanó, visítozó jószágot ölbe kapta. A kismalac elhallgatott...

— Aztán a néni egészen fölébredt, és látta, hogy nincs ott semmi – szólt bele Asztalos Tomi.

— Peched van. A malacka ott volt, sőt mindjárt egy ember is előjött a fák közül.

— Csókolom! Nem tetszett itt valahol látni egy kisvaddisznót?

— Itt, vaddisznót?! — tért ki a válasz elől Kati néni. Így hívják a keresztanyámat.

— Itt. Már majdnem meg is fogtam, de eliszkolt. Most fuccs a déli pecsenyénknek.

Az ember, aki a közeli erdőirtáson dolgozott, megfordult és újra eltűnt a fák között.

Kati néni várt egy darabig. Letette a malackát, kicsit megpaskolta pizsamás sonkáját:

— Fuss anyádhoz! Aztán máskor el ne kószálj!

— Hej, ha most is felénk szaladna egy akármilyen pici vadmalac! — sóhajtott Kis Szilvi.

— Ne is ábrándozzunk! — hűtötte le Laci bácsi (ő egyébként Rózsi néni férje, aki a természetbarát szakkör vezetője), és letette a négyéves Laci gyereket a nyakából: — se nyár, se kötény.

Ebben teljesen igaza volt. De kinek is illett volna a kötény? Épp sorba szedtük, mikor a patak véget ért. Belefutott egy tóba — amikor folyt. Most mi futottunk bele. Vagy inkább rá. Mert az a tó akkora kemény drágakő volt, amekkorát emberi szem még nem látott.

Délre járt az idő. Sütött a nap. Levetkőztünk. A sapkák, sálak, kabátok egymás hegyére-hátára dobálva hevertek az erdőszélen. Akár leterített vadak is lehettek volna. Mi meg, felnőttek és gyerekek (az őrs és a pót-

barátok) csúszkáltunk, fogócskáztunk, bukfenceztünk. Laci bácsi, ingre vetkőzve, éppen a fiát akarta megfogni, de Kislaci fürge volt. Mindig kereket oldott. Erre Laci bácsi lendületet vett és... puff, hasmánt végignyújtózott a jégen. Ebben a vízszintes testhelyzetben, hallván a nevetésünket, eszébe jutott valami.

— Nem tudok felállni — mondta, és próbálkozott, próbálkozott, szaporázta a lépést, de mindig visszazöttyent.

Kislaci komolyan vette a játékot, odaszaladt, hogy segítsen, de apjának még a lábát sem tudta felemelni. Egyszer csak, hogy-hogy nem, ott nyüzsögtünk valamennyien és húztuk-vontuk a testes embert a jégen, nagyokat nyögve. Nem sikerült talpra segítenünk.

— Laci, kelj fel, mert vizes leszel! — kapott észbe Rózsi néni.

— Vizes? Hol van itt víz? — értetlenkedett Laci bácsi, de azért engedelmesen felállt, s szép nyugodtan levette az ingét, amely úgy festett, mint a cukorban hempergetett sütemény. A „leterített vadak" közül kiválasztotta a saját pulóverét. Felvette, aztán annyit mondott:

— Éhes vagyok. Ti nem?

Mi is felöltöztünk. Majd sapkástul, kabátostul a sarkunkra kuporodtunk és forró teát, fagyott limonádét, főtt tojást, kolbászt, dermedt rántottát, vagyis minden, de minden ehetőt elpusztítottunk.

Rögtön azután Rózsi néni meglepő javaslattal állt elő:

— Azt mondom, induljunk haza.

— Most?

— Fényes délben?

— Maradjunk még! Olyan gyönyörű az idő — kérleltük mindahányan. Rózsi néni mosolygott, de tudta, amit tudott. Nem engedett.

Mire felkerekedtünk, a nap a tó körül őrt álló hegyek tetejéig ért. Már mi is tudtuk: néhány perc és vége a varázslatos ragyogásnak. Marad a hideg.

Visszafelé nem a patakot követtük. Rövidebb utat választottunk. Futólépésben jutottunk el a legközelebbi településig. A busz azonban nem tudott felkapaszkodni. Tovább kellett mennünk. Ennek egyedül Magyar Gyuri örült, őrsünk gumi-gyereke, aki, mint köztudott, sohasem fázik és sohasem fáradt.

Először Kislaci dobta be a törülközőt, pedig apukája többször fölvette addig is. Aztán Kis Szilvi dőlt ki, majd Kovács Kriszti és a nagyobbak is. Az út egyszerűen nem akart elfogyni. Pedig nem is voltunk a mesében. Sötét volt és hideg.

Hat óra elmúlt, mire felszálltunk a hévre. Úgy éreztük, langyos fürdőben üldögélünk.

A tévéhíradót, mint később kiderült, mindenki az ágyból nézte. Az időjárásjelentésben mínusz húsz fok hidegről beszéltek.

— Ha tudom, hogy ilyen hideg van, jobban fázom — igyekeztem elrejteni büszkeségemet.

Semmi válasz.

— Tényleg nem gondoltam, hogy ilyen edzett társaság vagyunk.

Terka hallgatott. Aludt. Hangosan és nyugodtan szuszogott, mint máskor. Csak egy kicsit hamarabb kezdte.

Józsa Teréz

Görög Júlia rajzai

A kanál, a villa meg a többiek

Mosogatás után összetalálkozott a kanál a villával.
— Hogy vagy? — kérdezte tőle.
— Szép tisztára mosogattak, most arra várok, hogy száraz legyek és végre a fiókban pihenhessek.
— Te is fáradt vagy?
— De mennyire — válaszolta a villa.
— Nékem az ebédnél egész tányér forró levest kellett kimeregetnem...
— Engem meg húsba, krumpliba döfködtek...
— Alig hagynak pihenni... Ha vacsorára kelkáposzta, vagy éppenséggel tejbegríz lesz, megint engem vesznek elő — panaszolta a kanál.
— Mákostésztánál meg engem...
— Tudod mit? Szomorú a sorsunk, meg is untuk — hát szökjünk meg!
Elindultak világgá. Az asztal felé mentek, mert arra ismerték az utat. De ott most nem tányérok meg poharak álltak, ahogyan azt megszokták, hanem papír meg színes ceruzák. Ijedten csörömpölt a kanál meg a villa. Erre kinézett az egyik rajzlap alól a kés.
— Mi járatban vagytok? — kérdezte.
— Erre sétálgattunk — hebegték, s aztán megkérdezték a kést. — Mit keresel itt, amikor minden evőeszköz testvér a fiókban pihen?
— Ha én nem lennék, Hugi nem tudna rajzolni, mivel anyukája az én segítségemmel hegyezte ki a ceruzákat...
— Szóval te most is dolgozol? — nézett össze a kanál meg a villa.
— Bizony, bizony, egész nap, hiszen korán reggel szeletelem a reggelihez a kenyeret, kenem tízóraira a vajat, aztán segítek a nagymamának, sárgarépát kaparok, petrezselymet metélek, hagymát aprítok, a krumplit hámozom. Miért zavartok a munkámban, hiszen a fiókban a helyetek ilyenkor, ahol szunyókáltok!
A kanál meg a villa elszégyellte magát a szorgalmas kés beszédének hallatára. Illedelmesen elköszöntek. Úgy surrantak a helyükre, hogy lehetőleg senkit se ébresszenek fel a fiókban.

Szabó Gabriella
(akit Huginak is neveznek és ősszel lesz elsős)
Budapest, Terény u. 49. 1172

Perlaky Zoltán *rajza,*
Pécs, Egyetem utca

OLVASÓINK ÍRTÁK

Naplót írok...

Éppen unatkoztam, hát elhatároztam, hogy mától kezdve naplót írok. Félreértés ne essék, elég sűrű az iskolán kívüli programom. A suliban van A és B hét. Az A héten egyszer, a B-én kétszer van öt óránk, öt napon át. Járok focizni, keddtől péntekig naponta 4-től 6-ig, szombaton meg reggel 10-re. Tanulok angolul, hétfőnként 5-től 6-ig. Ezenkívül járok riporter szakkörre és úttörősportra. Nomármost: az úttörősport és a szakkör ütközik, így az angol órát későbbre kell tennünk — érthető, nem? Valahogy majdcsak kialakul ez az egész, hiszen szeretem a focit, a tornát, a nyelvet és a szakkört is. Különben új lakásba költöztünk. Messze van a régi iskolámtól. Külön szobám van — csak éppen nem lakom benne, mert sohasem vagyok otthon. Anyámék hirdettek, hirdettek, ki tudja, mikor kezdték el az újsághirdetéseket, talán még a világon sem voltam. És lám, türelem rózsát és lakást terem! Úgy oldottuk meg a suli-ügyem, hogy nagymama közel lakik az iskolához, hát nála vagyok. Elvileg. Ott ebédelek. Ott írom meg a leckém. Ott a tornacuccom. Korán reggel kelek, és késő este érek haza, akár egy igazi dolgozó. Különben a költözés ünnepélyes keretek közt történt. Már a W. C.-t is bekötötték, van víz. Tehát lakunk. A nagyszoba szép, és vendégek is voltak. Minden ismerős és anyuék barátai ilyen lakást akarnak, mert nem tudják, mi vár rájuk. Magamról kedves naplóm annyit, hogy egy testvérem van. Lány és elsős. Elég jól megvagyunk. Anyu zongorát tanít. Édesapa a Villanyszerelőipari Vállalat osztályvezetője. Már 23 éve dolgozik ott. Ha elgondolom, ez olyan, mintha jelenlegi „munkahelyemen", a sulinkban töltenék ennyi időt!... Tényleg tölthetnék! Miért is ne lehetnék majd tanár???

Szirmai Viktor *úttörő*
Budapest XIII.
Thällmann utcai 2. számú iskola

Gombát szedtem

Kimentem a rétre
Hiszed-e?
Csak gombázni mentem
Látod-e?
Két óráig mentem
Hiszed-e?
Tarisznyával mentem
Látod-e?
Sok-sok gombát szedtem
Hiszed-e?
A gombát megfőztem
Látod-e?
Itt van a hasamban
Hiszed-e?
Nem volt bolondgomba!
Eszed-e?

Fecske Zoltán *I. oszt. tanuló, Miskolc*

Az én cicám

Micó az én cicám neve,
huncut, szürke az ő szeme.
Szőrme selymes, puha, meleg,
foga éles, karma hegyes.

Az egérre nagyon mérges,
a szaglása igen éles.
Kiscicáját nagyon félti,
a kutyától is megvédi.

Ápolgatja, mosdatgatja,
később járni tanítgatja.
Megtanítja egerészni,
felnőtt módra viselkedni.

Payer Zsuzsanna *IV. B.*
Arany János Általános Iskola
Esztergom-Kertváros

Trombita harsog, dob pereg

ÍRTA: PAPP LÁSZLÓ
RAJZOLTA: HERPAI ZOLTÁN ÉS KISS-ILLÉS RÓBERT

4. FERKÓ IGAZ BARÁTRA LEL

A hadihelyzet úgy alakult, hogy hajnalban gyorsan tovább kellett vonulni a seregnek.

Leiningen Károly ezredes, Damjanich hadtestének egyik kiváló parancsnoka, Ferkóék zászlóaljának is fölöttese, felfigyelt a beszélgetésre.

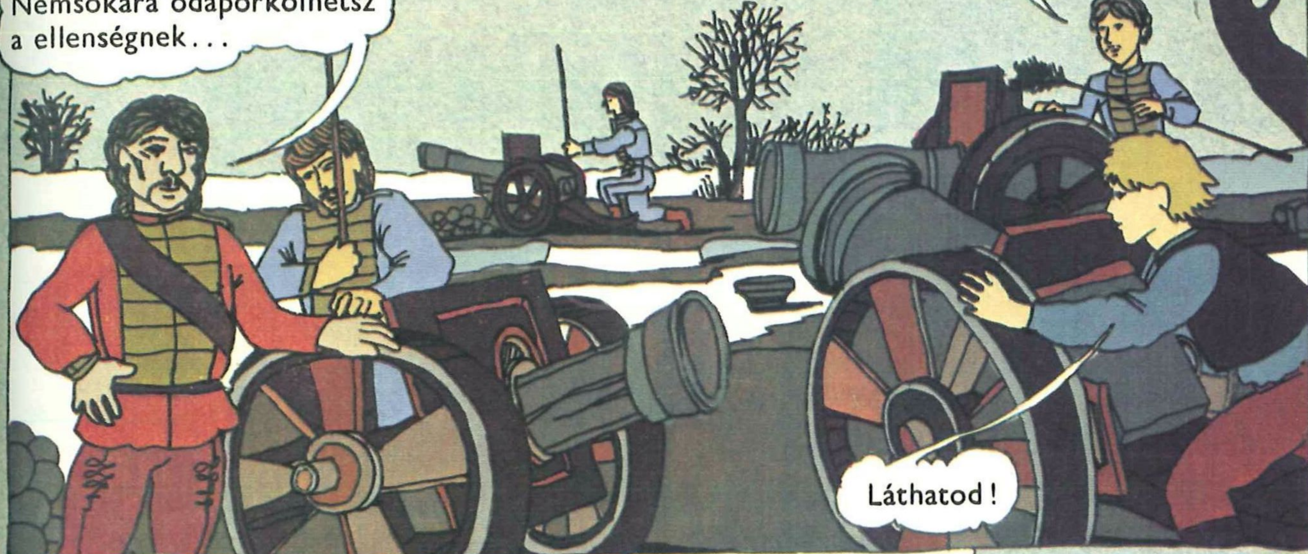
Megértem apádat, hogy félt.
Nekem is vannak gyermekeim.
Ők még kicsinyek.
Itt most nagyobb biztonságban vagy.
Hadnagy!
Vegyék ideiglenes létszámba a fiút!

Folytatása következik

Dobra verjük

Játszóház. Szombatonként játszóházba invitálja a kisdobosokat a pécsi úttörőház. Reggel kilenctől délig bárki kedvére töltheti az időt. Agyagozhat, fűzhet gyöngyöt, hajtogatással ötletes figurákat készíthet papírból, kísérletezhet batikolással, sőt, sárkányt készíteni is megtanulhat. Csak aztán el ne felejtse elröpíteni. Mert nem árt, ha tudja: a sárkánykészítés próbája a sárkányeresztés. Ha repül, jó, ha nem repül, úgy is jó: szabad újat, jobbat eszkábálni.

Szabolcsbáka. Kicsinyke pont a térképen, a helyi kisdobosoknak és úttörőknek viszont szülőhaza. Hosszú éveken át kutatták múltját. Felfedezték maguknak és elhatározták, hogy megőrzik mindannyiunknak. Gyűjtőmunkájuk eredménye egy szép és gazdag helytörténeti kiállítás. A „beszédes" tárgyakat szeretettel gondozzák, óvják, tisztogatják a portól.

Úttörőszoba. A sajgótarjáni Petőfi Sándor Általános Iskola úttörőszobát kapott. Hogyan? A régóta kihasználatlan fürdőhelyiséget alakították át a kohászati üzem dolgozói sok-sok társadalmi munkaórában. A gyerekek és szüleik is segítettek, de az oroszlánrészt az üzemiek vállalták és végezték el. Köszönet illeti valamennyiüket.

Jubiláló csillagászok. Éppen tíz esztendeje alakult meg az esztergomi Révész Béla Úttörőházban a csillagászszakkör. A csoport tagjai három-négy esztendőnként cserélődnek, de azok is folytathatják égi megfigyeléseiket, akik kinőnek a kisdobos- és úttörőkorból. A helyi művelődési központ felnőtt szakkörébe iratkozhatnak át. A mostani csillagászoknak a jubileum jó alkalmat adott „Az űrkutatás 35 évé"-nek áttekintésére. A gyerekek erről önálló, képes-hangos, más szóval audiovizuális műsort készítettek. Gratulálunk.

Mellékletünkhöz: Ujjra húzható bábfigurák. Négy bábfigurát találsz a melléklet baloldalán, de csak kettőnek rajzoltuk le az alkatrészeit. A kislány törzse, két karja, a kötënye és hátul a maslija az egyik; az indián fiúnak a törzse, két karja, ruhája és fejdísze a másik.
A törzset kivágva hajtsd hengeralakúvá és a pettyes csíkot kend be ragasztóval. Fogd össze, amíg megszárad. A két körjelzéshez ragaszd hozzá a karjait. A kötényt és masnit is ragaszd a törzsre a pettyes vonalon. Ugyanígy öltöztesd fel a kis indiánt is. Igaz, most még nincs fejük! Kétféle módon készítheted el valamennyi bábuét is; ha van pingpong labdád, azt ragaszd a hengertestre, fess neki arcot filctollal, a kislány haja pamutszálakból ugyancsak ráragasztható; az indián fejére pedig a fejdísz kerül. A másik megoldás: kidobásra szánt nylonharisnyából vágj ki kördarabokat, töltsd meg vattával és alul varrd össze.
A többi baba „ötlet-minta". Elkészítésük a kiterített hengerpapír mérete szerint feldíszíthető pl. vattával, színes papírcsíkokkal, szalaggal és természetesen kifestve.
A kész bábukat az ujjaidra húzva megkezdheted a bábelődást a kicsik vagy társaid szórakoztatására.

Parázs István

Lombruhás tündér

Ezüstlábú kacagás
fut a hegyeken át,
a szélédes tavasz.
Réttengereken
pitypangok szállnak,
sárga napocskák.
Patakok zenélnek,
vizek csengettyűznek,
dalol a folyón
a hab-koszorú.
A lombruhás tündér
megérkezett.
Tavasz: én is
dalolom énekedet!

Meglátogattam a barátomat: Épp a KAMRA-ból rakodott Karcsit ki. Volt ott néhány dolog óvodás korából.

egy

egy fél

6-7 db

-Segíts - mondta - vigyük ezt a sok vacakot a -ba.
-Te - mondtam én - nekem is van egy ÉS EZ még JÓ rajta!
Ha rászereljük a tiedre, lesz 1 használható.
-Nem vagyunk DEDÓSOK! - kiáltotta
Másnap rendkívüli őrsgyűlést tartottunk!
Mindenki hozott valami já-T-kot, amit már nem használ.
hiányos -ból összeraktunk 1 hiánytalant
-kal meg tudtunk tölteni egy egész nagy -t. A lyukas -t pedig RAGASZTÓ-val megjavítottuk és
Ezeket a játékokat, (-zel és MOSÓPOR-ral megtisztítva) elvittük az óvodába. Azt -lentjük majd -nek, hogy a húsvéti hozta!

Írta Gyárfás Endre, rajzolta Koltai Éva

Szakál Hajnalka
7 éves tanuló rajza,
Pomáz

Postafiók 100

Több olvasónk — kisdobosok, úttörők, sőt tanító nénik is! — előadható jeleneteket kérnek tőlünk. Mivel ott is adódhat ilyen probléma, ahonnan nem írnak — hiszen szereplés, előadás minden csapatban, rajban van, a klubnapokról nem is beszélve — itt mondjuk el javaslatunkat. Ez roppant egyszerű, nem kell hozzá egyéb, csak legalább egy évfolyamnyi KISDOBOS. Ha az ember nagy figyelemmel olvas el egy mesét, sok párbeszédes elbeszélést, akkor nem nagy boszorkányság abból saját elképzelése szerint előadást rendezni, lehet az báb, és lehet igazi szereplős. Például akár a minden lapunkban megtalálható MÁRIS MÁRIA történeteket is dramatizálhatjátok! Meglátjátok, milyen izgalmas az, ha szerzőtársainkká váltok! Rajta!

A negyedikes napközisek nevében **Szabó Erika** (226. számú Kállai Éva Úttörőcsapat, Pécs, Egyetem utcai általános iskola 7626) cirkuszi előadásról számolt be:

„Megnéztük a moziban a »Keménykalap és krumpliorr«-t és másnap megbeszéltük, mi is rendezünk cirkuszi előadást! Azt mondta Valér, az osztálytársunk, náluk megtarthatjuk. Végül arra jutottunk, hogy szombaton lesz a nagy előadás. Már csak a műsort kellett összeállítani, mivel hely és időpont rendben volt. És a helyiséget fel is kellett díszítenünk! Ági azt tanácsolta, kérjük el a tanár nénitől a különböző díszeket. Ő szívesen odaadta, amikor elmondtuk, mire kell. Azt is kigondoltuk, hogy veszünk édességet és azt a szünetben a nézők elfogyaszthatják. Egyszer-kétszer elpróbáltuk a műsort. Sokat nevettünk közben. Nemsokára jöttek a nézők. Átöltöztünk. És elkezdődött a műsor! Volt benne akrobatika, bohóctréfa, kötéltáncos és bűvészkedés. Nagyon jól szórakoztunk mi, szereplők. Úgy tűnt, a nézők is, mert sokat tapsoltak. Boldogok voltunk nagyon, hogy így telt el ez a szabad szombatunk, s hogy másokét, a nézőinkét is vidámmá tettük."

Ugyanebből a csapatból és negyedik osztályból, ugyancsak Pécsről írja **Sétáló Zoltán**

„Egyik pénteken Zsuzsa nénivel, az osztályfőnökünkkel megbeszéltük, hogy szombaton erdei sétára indulunk. A barátom, András is eljött. Egy hosszú erdei úton gyalogoltunk a Mandulásba. Eleinte házak között ballagtunk. Később elmaradtak az épületek és csak fák voltak. A fák alatt tobozokat és makkot találtunk. A Mandulásban András hátizsákjából előkerült egy labda. Nekilendültünk focizni! Amikor már jól elfáradtunk, letelepedtünk Zsuzsa néni köré és elfogyasztottuk az uzsonnánkat. Aztán lassan haza indultunk. Lefelé a hegyről versenyt futottunk. Első lettem! Ez volt ám egy igazi, jó szabad szombat!"

Úgy gondolom, ez igen jó recept: kirándulni, ki a szabadba, mozogni, sportolni! Akárhol megvalósítható. **Lopusni Gyöngyi** ötödikes krónikás beszámolója következik! (Jankó Král úttörőcsapat Gagarin raja, Földvári út 1. Szlovák iskola, Tótkomlós 2036.)

„Egyik ősrsi foglalkozáson Erikáéknál, az egyik osztálytársunknál voltunk. Van ott egy nagy diófa, arra felmásztunk. Ott találtunk egy kis vadgalambot. Nem bántottuk, csak néztük. Bújócskáztunk. Lekváros kenyeret meg diót ettünk. Erikáéknak sok állatjuk van: tyúkok, disznók. Ezeket nemcsak megcsodáltuk, de meg is etettük, segítettünk Erika anyukájának ebben a munkában. Közelükben van a falu széle, s a szántóföldek. Átvágtunk és kimentünk a Száraz-érhez. Itt csodálatos világ tárult elénk. Óriási kecskebékák ugráltak hanyatt-homlok a vízbe. Apróbb halak úszkálásában gyönyörködtünk. Érdekes volt a vízi növényzet is. Velünk jött Erika kutyája, a Csoki. Belemászott a vízbe, Erika meg azt hitte, elsüllyedt. Szerencsére Csoki kiúszott és vígan vakkantgatott ránk. Nagyon jó volt! Mire hazaértünk, kellemesen elfáradtunk. Este nem kellett bennünket dajkálni, aludtunk, akár a tej! Sok hasonló összejövetelt kívánunk még!"

Nos — mi is, méghozzá nemcsak Gyöngyiéknek, hanem valamennyi kedves olvasónknak! És azt is kívánjuk, hogy ezeket az ötleteket, melyeket mi leírunk, de ti találtok ki — valósítsák meg minél többen!

Ferkai Loránt: Ébredj kedves kerékpárom

Ha ősszel megtisztítva helyezted kerékpárodat téli nyugovóra, akkor most gyorsan „üzemképesre" ébresztheted, ha lusta voltál, akkor kicsit több dolgod lesz vele. Mosd le a vázat nedves ruhával, töröld szárazra, s olajos ronggyal dörzsöld végig. A gumiköpenyeket csak mosd, sohase olajozd. S mivel feltehető, hogy ősz óta nőttél vagy egy kis arasznyit, állítsd be a nyerget és a kormányt a megfelelő magasságba. A nyereg olyan magasan legyen, hogy ráülve, a teljesen kinyújtott lábad sarka éppen az alsó helyzetben levő pedálig érjen. A magasság állítása úgy történik (1. ábra), hogy a nyeregtartó csődarabot (CS) szorító anyacsavart (A) villáskulccsal meglazítod, kis csavargatással a nyerget a kellő magasságba emeled, majd a csavart újból meghúzod. A nyeregnek a vízszinteshez (V) képest kissé hátrafelé kell lejtenie, beállításához a nyereg alatti B anyákat lazítsd, majd szorítsd újra meg mindkét oldalon.

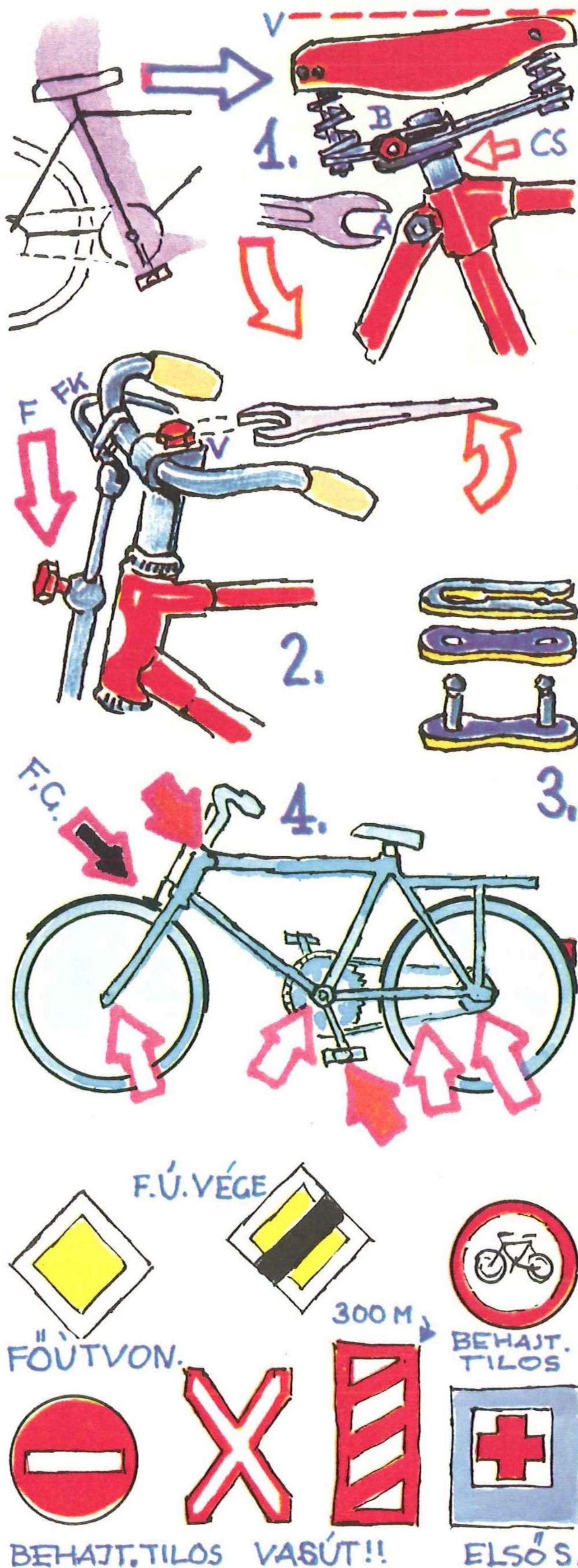
A kormány magasságát is állítanod kell esetleg, hogy ne túl „peckesen" ülj a bringán, de ne is hasalj, mint a versenyzők. Ha meglazítod a 2. ábrán felül középen levő „V" vonócsavart, kis csavargatással feljebb tudod emelni a kormányt, utána természetesen ismét rögzíted. Előbb azonban a már szintén meglazított fékcsavart (F) húzd kissé meg, s a fékrudat úgy tologasd feljebb-lejjebb, hogy a dörzsgumi ne érintse a kerékabroncsot, de közel legyen hozzá. Fontos, hogy a fékkart a kormányt fogva elérd ujjaid végével. Ezután jó erősen húzd meg mindkét beállító csavart.

Jó, ha a láncot is leveszed, amihez ki kell nyitnod az összekötő „patent láncszemet", amiből mindig legyen nálad tartalék, akárcsak szelepgumi is. Ha nagyon piszkos a lánc, áztasd meg petróleumban, majd bezsírozva vagy faggyúzva tedd vissza. Ha nem túl piszkos, úgy csak olajozd át. A lánc olyan feszes legyen, hogy az egyenes vonalhoz képest 1,5 cm-nyire benyomható legyen. Ezt a hátsó láncfeszítőkkel lehet beállítani, de ehhez jobb, ha nagyobbak segítségét veszed igénybe.

Kerékpárodat a 4. ábrán nyilakkal jelölt pontokon kell megolajoznod, vagyis: az első és hátsó kerékagyakat, a hajtótengely ágyazását, s mint mondtuk, a láncot. A tömör piros nyilak helyét zsíroznod kell, szétszerelés után, itt esetleg szintén segíthetnek neked. A fekete nyíl figyelmeztet: a kopott fékgumit (FG) cseréld ki újra!

Legfőbb szabályok, be nem tartásuk épségedbe, sőt életedbe kerülhet: főútvonalon nem közlekedhetsz; mindig az út jobboldali 1 méternyi sávján haladj; ketten egymás mellett soha; kanyarodást hátranézés után karral jelezve végezz; forgalmasabb úton, ha vissza akarsz fordulni, szállj le, s gyalog menj át; lámpád, hátsó lámpád és „macskaszemed", csengőd legyen, s mindkét féked kitűnően működjék!

A közúti jelzőtáblák közül a számodra legfontosabbakat alul láthatod, de jó, ha a többit is ismered, s be is tartod utasításaikat!

7

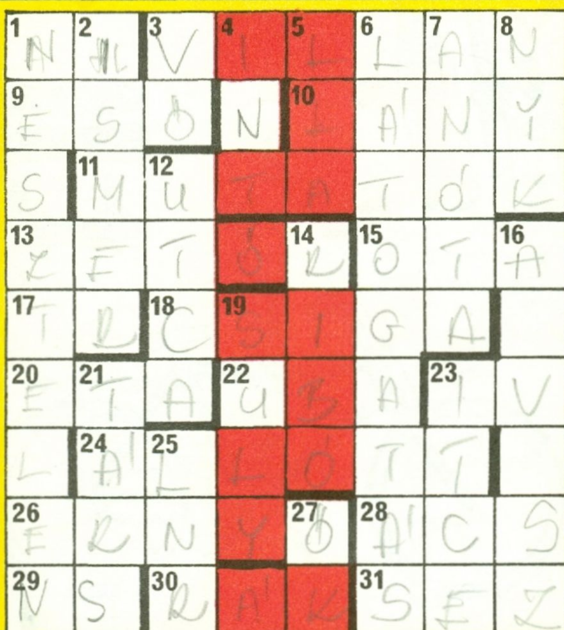
Márciusi fejtörő

Keresztrejtvény

Vízszintes: 1. Felkiáltás. 3. Hirtelen fényt bocsát ki. 9. Csapadék. 10. Nem fiú. 11. Óra részei. 13. Ismert traktorfajta. 15. Mutatószó. 17. TR. 18. A lassúság jelképe. 20. Lánynév. 22. S-sel az elején — kabát vagy kézimunkaféle. 23. Papírmérték. 24. Állt régiesen. 26. Nap és eső ellen véd. 28. Gerendát farag. 29. NS. 30. Vízben él. 31. SEZ.

Függőleges: 1. Nem csap zajt. 2. Tudja, ki vagyok. 3. Lányom férje. 4. Figyelmeztet. 5. Villa vége. 6. Mások felkeresése. 7. Névelővel dal. 8. Nyak mássalhangzói. 12. Házak közt van. 14. Bíró betűi keverve. 16. Most kezdődik. 19. Teher. 21. Elv... 23. Régi űrmérték. 25. Eleonóra mássalhangzói. 27. Személynévmás.

A színes négyszögekbe kerülő betűket olvasd össze és ezt küldd be.

Ige-főnév

A magyar nyelvben sok olyan szó van, amely kimondva ige is, főnév is lehet. Pl.: szív, zár, ég stb. Keress 10 ilyen szót!

1.

2.

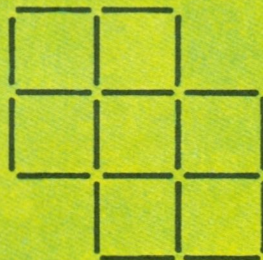

3.

Dobókocka

Az 1. és 2. ábra egy dobókockát mutat be két oldalról. Ha a dobókocka úgy esik, mint a 3. képen, hány pont van az üresen hagyott lapján?

Gyufa-rejtvény

Húsz gyufából rakd ki ezt a hét négyzetet. Vegyél el 4 gyufát úgy, hogy 5 négyzet maradjon. Vegyél el 3 gyufát, hogy 5 négyzet maradjon. Hogyan tudnál egy kis csellel 2 gyufát elvenni úgy, hogy 5 négyzet maradjon?

Anagramma

Ez a játék abból áll, hogy egy név betűit úgy keverjük össze, hogy értelmes szavakat kapjunk. Egy ismert író nevéből készült anagramma: JÓ RÓKA, MI? — Ki az író?

Figyelem! A fenti rejtvényeket megfejtés után írjátok le levélpapírra, tegyétek mellé a bal felső sarokban levő hetes számot. Gondosan őrizzétek meg, mert majd csak az áprilisi és májusival együtt kell beküldeni.

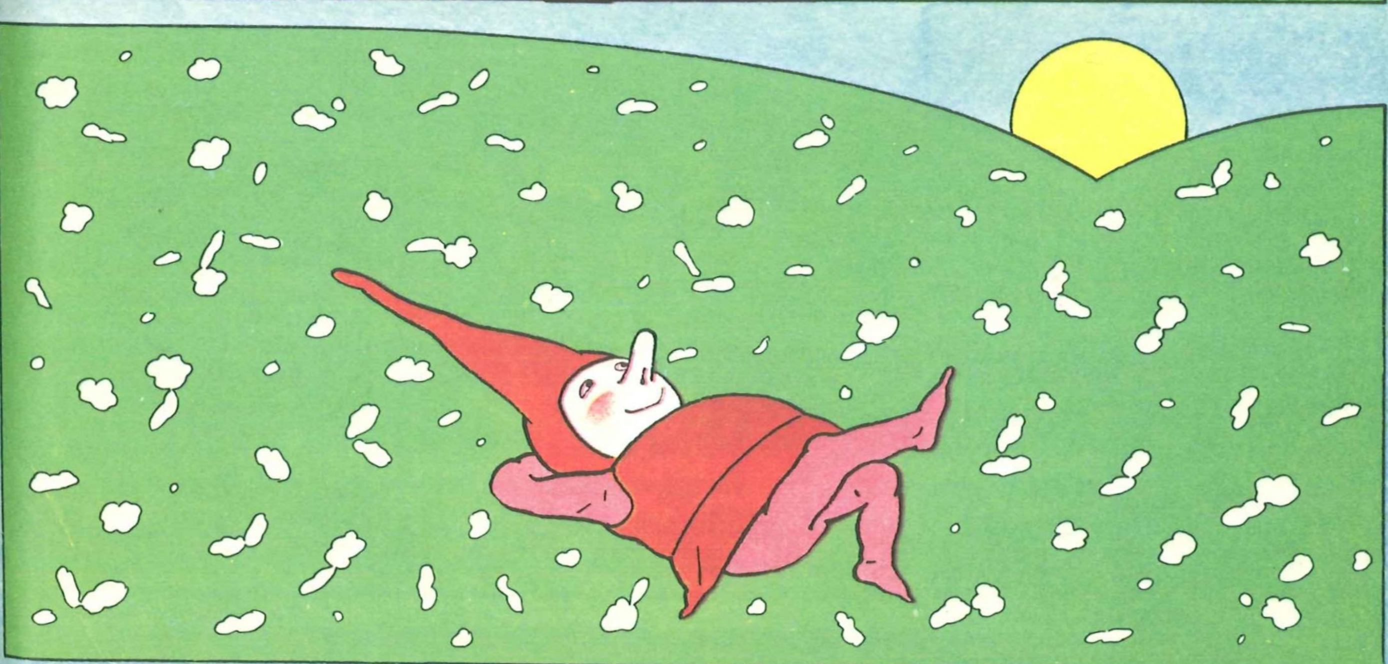
kisdobos

A Magyar Úttörők Szövetségének gyermeklapja. XXXII. évf. 3. sz.
Szerkesztő: Kelemen Sándor

Levélcím: Kisdobos szerkesztősége, Budapest, Postafiók 100. 1502 Telefon: 660-162
Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat. Felelős kiadó: dr. Petrus György
Kiadóhivatal: Budapest VI., Révay u. 16. 1374 Telefon: 116-660. Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél, a Posta hírlapüzleteiben
és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI) Budapest V., József nádor tér 1., 1900 közvetlenül
vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámlára.
Megjelenik évenként tíz alkalommal.
Előfizetési díj 1 évre 55,— Ft, I. félévre 33,— Ft, II. félévre 22,— Ft, negyedéves előfizetés nincs.
Készült a Kosssuth Nyomdában. 82.1209 Felelős vezető: Bede István vezérigazgató
INDEX: 25.442
HU ISSN 0450-3287
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
A címoldal **Görög Júlia,** a hátsó címoldal **Vida Győző** munkája.

Vida Győző rajza

Ára: 3,50

Csanádi Imre

Vadkacsa fürdik

Szittyós réten,
totyogós réten,
vadkacsa fészkel
zsombék fészken.

Fekete tóban
fürdik-mosdik,
liliom közt
száritkózik.

Tó vize
tele tála,
sipog sereg
fiókája.